

Locuint'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
a in
Strat'a tragatorului [Ló-
vészotka], Nr. 5.

Scrisorile necerand nu se voru
primi decatu numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretiu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 3 d. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „
Pentru Romanii a:
pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei u.
„ 6 lune 15 „ = 15 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „
Pentru insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taxa a tim-
brala pentru fiecare card publicati-
une separat. In l'pulu deschisu
20 cr. de linia.
Unu exemplariu costa 10 cr.

De pre campulu resbelului.

Diuariulu „Indépendant de la Moselle“ publica in forma de necrologu, conventiunea inchiata intre principele Fridericu Carolu si maresialulu Bazaine, relativa la funest'a tradare a armatei franceze d'in Metz. Acésta conventiune, datata d'n castelulu Frescati, in 27. oct. 1870, si subsemnata de L. Jarras si Stiehle, consiste d'in 7 articli, si contine urmatoriele:

„Art. 1. Armat'a franceza, sub comand'a maresialului Bazaine, e captiva.

Art. 2. Fortaretii si cetatea Metz, d'impreuna cu tote forturile, cu materialulu de resbelu si cu tota proprietatea de statu, se voru predá armatei prusesci in starea, in carea se afla in momentul subscierii acestei conventiuni. — Forturile Saint-Quentin, Plappeville, Saint-Julien, Queuleu si Saint-Privat, precum si port'a Mazelle d'in drumulu ce duce cátra Strassburg, se voru predá trupeloru prusesci sambeta, in 29. oct., la mediadi. — Oficierii d'in corpurile de artileria si de genie voru merge cu cáti-va sub-oficieri, in numit'a diua la 10 ore, in forturile susu indicate, pentru ca se sequestreze magazinulu cu pravu de pusca si se inspectiuneze minele.

Art. 3. Armele, pre cum si totu materialulu armatei, constatoriu d'in stindarde, q'uile, tunuri, mitrailleuse, cai, tobe, cara, munitiune, etc., se voru lasá comisiuniloru militare d'in Metz si forturi, numite de maresialulu Bazaine, si trebuescu predate, fara intardiare, comisariloru prusesci. Trupele se voru tramite fara arme, — arangiate dupa regimentele si corpurile lor, si in ordine militare, — la locurile, cari s'au destinatu pentru fiasce-care corpu. Dupa ace'a, oficierii se reintoreu liberi in intrulu castrului fortificatu séu la Metz, dooblegandu-se pre cuventulu de onore, cá fara mandatu de la comandantele prusescu nu si voru parasí loculu. — Dupa ace'a, trupele voru fi conduse de sub-oficierii lor in locurile de bivouacu. Militarii si-retienu straittele, efectele si obiectele de castru.

Art. 4. Toti generalii si oficierii, pre cum si oficialii militari cu rangu de oficeri, cari se decbliga in scrisu pre cuventulu de onore, cá nu voru prinde armele contr'a Germaniei si cá pana la terminarea acestui resbelu nu voru lucrá in neci unu modu contr'a intereseloru ei, nu voru deveni prisionieri; oficierii si oficialii, cari primescu aceste conditiuni, si-voru retiené armele si obiectele, cari sunt proprietatea loru personala. — Pentru recunoscerea curagiului, manifestatu de trupe si de garnisona in decursulu espeditiunii, oficieriloru li se concede a luá cu sine spad'a si sabi'a, pre cum si tota proprietatea loru personala.

Art. 5. Medicii militari remanu, fara esceptiune, in cetate, pentru ca se grigescu de cei raniti; ei voru fi tratati conformu conventiunii de la Genf; acést'a se intielege si despre personalulu d'in spitale.

Art. 6. Cestiunile detaiate, cari atingu mai alesu interesele cetatii, se voru tratá in unu suplimentu, care va avé totu ace'a-si valoare, ca si acestu documentu.

Art. 7. Fiasce care articlu, care ar' poté dá ansa la dubietati, se va interpretá totu de un'a in favorulu armatei franceze.

Dupa inchiatarea acestei conventiuni rusnatorie, maresialulu Bazaine emise unu ordinu generalu cátra armat'a sa asié numita de la Renu, d'in care estragemu urmatoriele: „Iavinsi prin fóme, suntemu constrinsi a ne supune legiloru martiale si a re dechiará de prisionieri. Acésta sorte nu maculeza neci cátu e mai putienu onorea militara, mai alesu candu voi vi-ati implinitu cu gloria detorint'a pana la marginile extreme ale possibilitatii omenesci. Se fimu tari in nenorocire; se respectámu conventiunile onorifice, cari s'au stipulatu, daca voimu se fimu respectati dupa meritulu. Se evitámu pentru renumele acestei armate, veri ce actu de nedisciplina, precum sticarea armeloru si a materialului, cá-ci, dupa datinele militare, fortaretiele si armele revinu éra-si Franciei, dupa ce se va fi inchiatiu pacea.

Estu-modu maresialulu Bazaine subsemná capitulatiunea; rusinea s'a executatu, si armat'a, lipsita de cai si artileria, nu mai poté face nemic'a pentru a-si aperá onorea, — ea e estradata gratiei prusiloru.

Unu corespundinte alu diuariulu anglésu „Daily News,” care a caletoritu de la Tours la Le Mans si inderetru, comunica urmatoriele date despre starea puterii armate franceze d'in vestulu Franciei: „Nu incape indoila, dice numitulu corespundinte, cá isvorele de ajutoriu ale Franciei sunt puternice; pre langa tote perderile terribile, ce a suferitu tier'a, cetatile si satele sunt totu aiátu de pline cu barbati robusti si sanetosi ca-si pana acum'a, si afara de acesti-a, in tota cetatea acurgu barbati inarmati si implu tote liniile ferate. Tota calea, ce am percurs'o, lucia de bajonete. Asceptandu asta di demanetia trenulu in Angers, au sositu acolo batalione de garde mobile, pline de entusiasmu, cari fure tramise numai de cátu in directiune cátra Le Mans si Rennes. Dupa ace'a, statiunea se implu de nou cu una multime inarmata; ea consiste d'in barbati in etate de la 25—40 ani, cari sunt gard'a nationala d'in Angers.”

Diuariulu prusescu „St. Anzeig.” comunica cá, dupa scirile sosite de la Lyon si Tours in cartirulu generalu alu prusiloru, generalii Cambriels si Reller au de cugetu a-si face cale libera prin corpulu de armata alu generalulu Werder, éra Garibaldi va naval in Baden. Armat'a a dou'a se va formá la Lyon, éra a treia la Orléans carea, taiandu armatei nemtiesci requisitiunile in tienutulu de la fluviulu Loire, va avé se ajute pre Trochu in una crumpere, ce voiescu a face; si, in fine, armat'a a patr'a formata la Lille, sub comand'a generalulu Bourbaki, va avé se reocupe cetatea Meyières si apoi se merge contr'a Metz-ului.

Dupa unu raportu alu generalulu Hartmann, avangardele nemtiesci fure atacate, in 3. novembre, la 4 ore dem., intre Hay si Sausseye, de una putere prevalenta, fiindu respinse d'in pusetiunile lor, pana la Thiais si Choisy, ude se desvoltá una lupta forte sangerosa intre una brigada de garda si 3 batalione de infanteria, si intre francesi cari, formandu una divisiune, innaintáu cu cáte-va mitrailleuse si cu 2 batterie. Lupt'a durá preste 5 ore. Francesii ocupara Flad-ulu, unde si au lúatu pusetiuni tari; beseric'a d'in Hay fu pusa in flacare prin una granata. Perderile nemtiloru se urca preste 300 morti si raniti; ale francesiloru nu sunt inca cunoscute, inse nu voru fi mai mari decátu ale nemtiloru. — Nemtii facura 28 de prisionieri, francesi s'au provediutu cu siantiuri in noiele lor pusetiuni.

Dupa unu telegramu d'in Brussel'a, datatu d'in 5. nov., Thiers este impoternicitu a inchiata unu armistitiu. — Scirile d'in Berlinu comunica, cá guvernulu d'in Tours a respinsu armistitiulu oferitu de Bismarck. — Se dice, cá prusii nu voru bombardá Parisulu, de ora-ce capitulatiunea lui se accepta in totu momentulu.

Unu decretu alu guvernulu d'in Tours ordinez mobilisarea toturoru barbatiloru de la 20—40 an', fia insurati séu chiaru si veduvi cu copii. — Unu altu decretu dispune, cá fiasce care departamentu are se infintieze pre spesele proprie si in terminu de doue lune, dupa una poporatiune de 100.000 suflete, cáte una batteria, d'impreuna cu fetorii necesari la ace'a. — Unu alu treile a decretu ordina, cá fiasce care corpu de francitireuri, care nu va manifestá facia de inamicu energ'a necesaria, se va dissolve numai decátu, se va desarmá si tramite innaintea unui tribunalu martialu. Subscirerile franceze pentru imprunatulu d'in urma dau rezultatulu de 94 milioane franci.

Dupa unu telegramu d'in Rheims, datatu d'in 6. nov., prefectulu Lerfoonggre nelinicescu cu 10.000 francitireuri garnison'a d'in Laon; elu statiuneza in cetatea Guise. — Scirile d'in Pruntrut, d'in 5. nov., comunica, cá cetatea Belfort e impresorata de nemti; Sevinans si Moval sunt provediute cu garnisone tari; d'in fortulu la Justice se sustiene una canonada viua. Satele franceze de

la confiniele elvetiane sunt pline de francitireuri si garde mobile; avangardele nemtiesci au sositu la Herimoncourt.

Bucuresci, 1. nov. 1870.

Domnule Redactoru!

„Franci'a, generos'a Franci'a, carea si-a versatu sangele pentru libertatea si viet'a altcru ginti, este asta-di dilapidata si descotsiderata de unii, cari au fostu candu-va chiaru amici ai ei, de-si caderea ei nu este causata de ea insa-si, ci de omenii desfrénati si perfidi, cari au predatu-o in manele inamiculu, nearmata si nepregatita; n'ar' meritá dara se fia batu-jocurita.” — asteliu se exprimá in dílele trecute unu bunu romanu, intre sentimintele cele mai profunde de dorere. Si totu romanulu este partasiu acestei doreri. In adeveru, natiunea franceza a datu probe nenumerate despre puterea sa in tote directiunile culturai si ale eroismulu, chiaru si in tempurile nefaste ale deastroloru sale; de ce dar' atáta desconsiderare pentru ea? Au dora, in resbelulu de facia, nu a fostu ea tradata inamiculu séu seculariu, precum unu Christu a fostu vendutu prin sarutarea perfida a lui Iuda?

Da, in aparintia, natiunea franceza nu este culpabila; in realitate inse, ea si-iè respal'ta pentru crim'a de suicidiu ce l'a comisu cátra sine insa-si. Ea nu trebuiá se se lase a fi tradata.

In Franci'a, lumin'a adeverulu a inceputu a-si imprasci inca de la 1792 radiele sale binefacatorie; Franci'a moderna nu mai credea in dreptulu divinulu alu coroneloru! Franci'a, pentru ce a permis ea dara unoru omeni miserabili a se jocá cu sortea sa?

Desastrela suferite asta di de Franci'a sunt una buna, dar' pre scumpu cumperata, lectiune pentru tote gintile latine, si asié, in specie, si pentru noi Romanii.

Napoleonu III, plinu de incredere in eroismulu francesiloru, a inceputu resbelulu presinte; elu nu scia decátu ce'a ce maresalii si ministrii séi corupti i aretau pre harthia; elu credea a avé 3 milioane de pusce in Parisu, candu erau numai 30 mli; intre elu si intre poporu'u francesu, — cu tote cá si elu éra francesu, — se aflá unu muru nepenetrabilu: clic'a imbunatoriloru si a lingusitoriloru corupti; si elu se temeá de poporu, si poporul de elu; elu a caditu inainte de a cadé Franci'a.

Se aruncámu acuma una privire a supra Romaniei, si se vedemu, daca nu gasimu tocmai casulu analogu, cu deosebirea, cá noi mergemu spre decadintia, fara resbelu si fara vr'una lovire esterna.

Poporulu romanu, crediendu cá principele Carolu I. concentraza tote facultatile recerute pentru prosperarea, inaintatea si marirea nationala, a fostu entusiasmatu atunci, candu si l'a alesu in fruntea sa. D'in nefericire inse, principele s'a incungiatu de nisce omeni corupti si lipsiti de conscientia cari, in putfnu tempu standu la carm'a statulu, prin machinatiunile lor de la Pitesci, Ploesci, etc., prin innegrirea si persecutarea celor mai mari barbati ai Romaniei (Ionu Brateanu, etc.), prin vinderea si impartirea, prin arbitriu, a postutiloru statulu, au departatu tronulu de natiune si au recitu anim'a poporulu romanu pentru principe, care mai inainte éra iubit. Si unde amu ajunsu? Vietia, miscare nationala in Romania nu mai esiste; romanulu asta-di nu se mai entusiasmeza pentru nimicu; elu si-a perdutu tota increderea in principele séu.

Voimu noi ore republica? Dovedesce-se ore acést'a prin casulu de la Ploiesci? Éca intrebári destulu de importante pentru DVostra; ve potu inse asigurá pentru asta-data, cá comedi'a de la Ploiesci a fostu numai una inventiune a ministralui-presiedinte Manolache Costachi Iepureanu care, prin unu asemene capu-d'opera, incercá a-si strage atentiunea Domnitorulu, ca-si candu d'in-sulu l'ar' fi mantuitu de . . . si asteliu se se sus-

tiena la putere. Dlu Iepureanu este omu genialu si se precepe la asemene lucruri.

Sè mergemu mai departe. Pre candu tote natiunile luca pentru a se unii si intari; pre candu tote se inarmeză pentru ca, lipsite de ori-ce mediu-loce de resistentia, se nu cada victime cutropirei si aviditatii inimiciloru, precum ni preta sistemulu care ruină Franci'a: pana atunci ministrii nostri, cei mai teneri, joca seriosu carambole, era cei mai befrani facu si ei carambole d'in natiune.

Neci una data n'a fostu una situatiune mai trista in Romania. Increderea reciproca intre domnitoriu si natiune incepū a disparé cu incetulu, si guvernulu lui Iepureanu arunca, d'in mână pline, sementi'a discordiei intre fiii Romaniei. Se astepta una rapede schimbare a situatiunei prin chiamarea in giurulu tronului a barbatiloru celoru mai capabili, onesti si devotati binelui publicu. Principele Carolu I, delaturandu d'in giurulu seu pre lingustorii si fariseii cari, in unu tempu asié de scurtu, au sciutu causă atâte-a rele natiunei, ar' poté se-si cascige era-si simpatiele pana acuma perdute, se pote dice, cu totulu.

Pana acuma am tacutu, si am tacutu multu tempu; ca-ci, netienendu-me de neci unu partidu decatu de partidulu natiunei, am crediutu ca ori-care fiu alu natiunei va prinde frânele statului in mâna, va lucră romanesc; am asteptatu, ca se vi potu impartesi fapte romanesci; dar' vedeti, ca am asteptatu multu si inzedaru. Intr'adeveru desamagirea mea a fostu tardia.

Neintrandu asta data in detairile fapteloru ministrilor, vi promitu, preste scurtu, a atinge celu putfnu acele-a, cari sunt de interesu comunu seu, mai bine disu, cari lovescu in interesulu generalu alu romanismulu. — Voiu atinge totodata si departarea de pre scen'a romana d'in Bucuresti a multu iubitulu nostru artistu Pascali si a consortei sale, precum si machinatiunile dlui Nitulescu care, decandu se afla in ministerulu culteloru, a facutu d'in acestu sanctuariu romanu una casa de comerciū si de corruptiune.

X.

Dechiaratiunea

Deputatiloru diecesei gr. cat. romane de Oradea-Mare, substernuta prin D. Iustinu Popfiu congressulu catolicu d'in Pest'a, in siedinti'a de la 3 nov. 1870

(Tradusa dupa testulu magiaru.)

Escelestissime Domnule Principe-Primate!

Onorata Adunare!

Candu una parte a romaniloru d'in Transilvania, Banatulu Temisianu si d'in partile Ungariei d'in colo de Tis'a, in anulu 1697, luna lui fauru, in adunarea loru numerosa, tienti in Alb'a-Carolin'a, sub arce-episcopulu loru Teofilu, au primitu uniunea cu baserica apusena, ei au determinatu precisu in conclusulu, carele a contienutu conditiunile uniunei, ca numai in primirea celoru patru puncte dogmatice se unescu cu S. baserica de Rom'a, era cu privire la ritulu, organismulu internu si disciplin'a basericee loru orientale, s'au declarat a le pastră si sustiené neatinse; acestu sentiu alu loru este exprimat in conclusulu uniunei cu urmatoriele cuvinte: „Ita tamen, ne per hanc unionem aliquo modo ritus aut disciplina ecclesiae graecae sensim mutaretur et latinae ecclesiae substitneretur. In iudiciis vero ecclesiasticis non secundum jus canonicum latinae ecclesiae, sed secundum graecae ecclesiae canones et disciplinam procedatur;“ era punctulu primu alu conclusului respective alu pactulu uniunei s'a statoritu in urmatoriele cuvinte: „Primo: sacram unionem continentia quatuor puncta (dogmatica) perpetuo et irremissibiliter ecclesia valachica observet et teneat, ad plura autem nullo sub praetextu adigatur.“

In acasta forma si in acestu intielesu s'au sanctiunatu pactulu de uniune alu romaniloru prin diplomele regesci, emanate in 14 aprile 1698 si 16 fauru 1699. Consolidarea acestui actu religiosu facia cu pusetiunea patriei si cu impregiurările politice de pre atunci s'a consideratu de una mare momentuositate, de unde a resultatu, ca arce-episcopulu Atanasiu, urmatorulu lui Teofilu, conchiemandu una adunare de romani mai numerosa ca cea antecedente, desbatu cu fruntasii basericesci si lumesci coadunati pactulu uniunei de nou, dupa a carui inchiaiare apoi, episcopulu Atanasiu, voindu a lumina pre credintiosi despre noua stare a lucruriloru, a-i liniscit despre pusetiunea ocupata si a-i intari in noua loru religiune, scrise in pastoralulu seu d'in 1700, adresatu către crndintiosii sei, urmatoriele: „Quatuor puncta teneamus, ad plura autem nullo sub praetextu obligemur; semper integrum nobis sit servare ritum et disciplinam sanctae orientalis graecae ecclesiae, et secundum illius leges, canones, con-

suétudines ac sanctiones in lege, disciplina et juribus dirigerenos ipsos.“

Baserica romaniloru, trecuti astu-feliu in sinulu basericee universale catolice, determinandu-si in modulu aretatu pusetiunea sa speciale si diferita de a sororei baserice latine prin ritu, dreptu canonicu, disciplina, datine si organizatiune internă, este invederatu, ca prin acasta a voitu a dá espressione individualitatii si autonomiei sale proprie si independinte; e invederatu, mai departe ca, prin numirea „valachica ecclesia,“ i s'a recunoscutu individualitatea nationale basericesca.

De aci a urmatu ca, de-si nou format'a baserica romana gr. catolica s'a pusu atunci sub inspectiunea suprema a arce-episcopulu de Strigoniū, degià pap'a Gregoriu XVI, in intielesulu bullei mai diosu citande a pontificelului Piu IX „pro omnibus graeco-catholico ritui addictis in austriaco imperio commorantibus peculiarem ejusmodi gr. ritus hierarchiam molitus est instituire,“ etc. Acasta idea salutaria a ajunsu la maturitate si s'a incarnatu la romanii gr. cat. in anii quinquagenari prin bull'a santului parinte Piu IX dto 26 novembre (sexto calend. Decembris) 1853, publicata in 22 fauru 1854, prin carea s'a fundatu si s'a instituitu metropol'a romana gr. cat., si in carea se dice a nume: „Quod perficere ipse (Gregorius XVI) nequivit ob difficultates et rerum et temporum, id nos, benedivante Domino, aliqua ex parte exsequi constituimus, propriam erigendo pro Romanis in Transilvania ecclesiasticam graeci ritus provinciam, quae constet tum e dioecesi magnovaradinensi, a strigoniensi archiepiscopatu subtracta, tum ex duabus novis per nos erectis dioecesibus, lugosiensi scilicet in Banatu temesiensi, et armenopolitana in Transilvania, cujus ecclesiasticae provinciae metropolitica sedem in ecclesia fogarasiensi figere decrevimus.“

In intemeierea acestei provincie basericesci gr. cat. romane, principele-primare de fericita memoria, eminenti'a sa Joane Scitovszky si-a cascigatu merite nemeritorie, ca-ci in intielesulu urmatoriloru cuvinte ale numitei bulle papale: „exhibita nobis a venerabili etiam fratre nostro archiepiscopo strigoniensi libera quoad haec metropolitici juris resignatione,“ a renunciatu la drepturile sale a supr'a metropoliei gr. cat. de Alb'a-Iulia.

Era pusetiunea de dreptu publicu a metropoliei gr. cat. romane facia cu primatulu strigonianu, se vede lamuritu d'in cuvintele desu mentionatei bulle papale, relativa la diecesele de Fagarasiu si de Oradea-Mare, prin cari, cu privire a nume la dieces'a prima, se enuncia urmatoriele: „Ad majorem omnipotentis Dei gloriam, catholicae religionis incrementum, nec non spiritualem romanorum consolationem et commodum, motu proprio, certa scientia ac matura deliberatione, nostra deque apostolicae potestatis plenitudine, dioecesim Fogarasiensem in Transilvania, quae iam inde a sua institutione metropolitico juri archiepiscopi strigoniensis ad haec usque tempora obnoxia fuit, ab eodem jure et subjectione, ejusdem metropolitani antistitis accedente consensu praemisso, auctoritate apostolica, eximimus et dissolvimus ita, ut ipsius dioecesis antistites, ecclesiae, oppida, etc., etc., utriusque sexus personae, cujuscunque gradus et ordinis, a pristina, cui antea suberant, metropolitae strigoniensis jurisdictione et quavis alia potestate et praerogativa jurisdictionali in perpetuum pariter exemptae sint et liberatae; era specialminte cu privire la dieces'a oradana gr. cat. representata de presinte prin subscrisii, in bull'a papale, prin carea se fundă metropol'a nostra gr. cat. de Alb'a-Iulia, se afla urmatoriele cuvinte: „insuper magnovaradinensem dioecesim ab eadem jurisdictione (adea strigoniensis) et potestate, de metropolitae ipsius libero consensu et resignatione, in perpetuum ea ratione distrahimus et avellimus, etc.“

Si, dupa tote aceste-a, autonomi'a nationale si basericesca a metropoliei gr. cat. romane de Alb'a-Iulia se statorece prin mentionat'a bulla in urmatoriu modu: „Quae cum ita sint, tum magnovaradinensis et fogarasiensis, tum duarum per nos erectarum, lugosiensis nimirum et armenopolitanae, dioecesium territoria, una cum ibi existentibus civitatibus, oppidis, pagis, aliisque accessoriis, in ecclesiasticam provinciam graeco-catholicam unitam linguae romanae, atque adeo unam archiepiscopalem metropolitica sedem fogarasiensem Romanorum graeci ritus catholici uniti, eadem apostolica auctoritate, perpetuo quoque erigimus et instituimus.“

Si era-si, voindu a delinea specialminte relatiunea diecesei gr. cat. romane de Oradea-Mare către nou infiintiat'a metropol'a, bull'a papale desu mentionata contiene urmatoriele pasagie: „Huic novae metropolitanae ecclesiae Fogarasiensi tanquam suffraganeas, eadem apostolica auctoritate, etiam perpetuo addicimus et attribuimus tum ecclesiam episcopalem magnovaradinensem in Hungaria, tum novas per nos erectas episcopales item ecclesias, lugosiensem scilicet et armenopolitanam . . . ita, ut metropolitano antistiti fogarasiensi pro tempore existenti juxta suum ritum obsequentes subsint.“

Povinci'a basericesca, respective metropol'a romana gr. cat. de Alb'a-Iulia, infiintata in acestu modu, s'a recunoscutu si pre terenulu dreptulu publicu prin acasta, ca s'a inarticulatu in legile patriei.

Deci, acceptandu romanii uniunea cu baserica Ro-

mei, cu modalitatea si sub conditiunile indicate, si, infiintandu-se provinci'a loru basericesca gr. cat. pre basă dreptulu explicatu, se vede lamuritu, cum-ca acasta baserica, in puterea ritului, autonomiei si disciplinei sale diferite, formeza una baserica cu totulu deosebita de catolice, si, specialminte, ea este astfelu una baserica independenta de scaunulu primatiale alu Strigoniului, este autorizata a-si conduce si direge trebele sale interne ca insa-si, fara amesteculu si influinti'a altoru-a, si d'in acasta pusetiune a sa, ocupata facia cu cele-lalte baserice ale statului, se nasce individualitatea sa, a carei-a sustinere zelosa este detorinti'a religiosa a ori-carui credintiosu alu seu bine-sentitoriu.

De cum-va dara, in cerculu basericee universale catolice sunt de a se introduce stramutari corespunditorie cerintiei tempului, se intielege, ca baserica gr. cat. romana, ca una baserica, carea si-are individualitatea sa propria, are de a introduce acele reforme, conformu organismulu, ritulu si dreptulu seu ecclesiasticu propriu si amesuratu disciplinei si datineloru sale proprie; inese, de ora-ce tote aceste-a sunt lucruri administrationali, baserica gr. cat. romana nu pote face, si nice ca are motive ca se faca cu altii cauza comuna in regularea acestoru reforme.

Si totu-si, cu dispretilu acestoru concepte juste si contr'a pusetiunei sale independinte, basata pre dreptu, cu ocaziunea constituirii adunarei autonome a catoliciloru magiari, provinci'a gr. cat. romana, fara de una consultatiune prealabila, fu indesata in anulu trecut in cadrulu acelei constituante, si s'a chiamatu la acasta adunare nu ca una individualitate independinte, ci ne-mediulu-locitu numai deosebitele sale diecese prin primatulu si respective archiepiscopatul de Strigoniū, carele-mai are vr'unu dreptu, nece jurisdictionalu, nece administrativu, a supr'a metropoliei romane gr. cat.; si acasta a fostu caus'a ca romanii gr. cat. nu au potutu lua parte, cu vatemarea autonomiei loru basericesci, la acasta adunare; era in anulu presinte, protestulu romaniloru contr'a acestei proceduri este cu atatu mai evidintu, cu catu, — tota lumea o scie, — trei diecese, cari facu si constituiescu partea integritoria a provinciei loru basericesci, nece ca au alesu deputati la present'a adunare, carea si-incepu activitatea, ci a alesu numai singura dieces'a oradana, pre carea noi subscrisii avemu onorea de a o representă.

Inse, fiindu-ca dieces'a oradana carea, in intielesulu cuvinteloru mai susu citate ale bullei papale, este sufragana metropoliei gr. cat. romane de Fagarasiu respective de Alb'a-Iulia, ca dismembrata de către corpulu intregu si fara concursulu universitatii basericee metropolitane gr. cat. romane, nu pote direge actiunile sale relative la baserica si nu se pote supune auctoritatii si fapteloru obligatorie ale unei provincie basericesci straine cu atatu mai putienu ca, prin una asemenea apucatura ilegale, ar lucră contr'a sensului si ordinatiunei bullei papale, unde se dice: „et si secus super his, a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, irritum et inane decernimus“: subscrisii, ca reprezentanti ai diecesei de Oradea-Mare, folosindu ne de ocaziunea present'a, declaramu cu totu respectulu: ca nu potemu si nece ca vomu participă la acasta adunare autonoma catolica, convocata prin primatele arce-episcopulu alu Ungariei, fara invoirea si consensulu universitatii provinciei basericesci gr. cat. romane, ci fiindu-ca delibertiunea a supr'a acestei impregiurari cade in competinti'a universitatii basericesci gr. cat. romane, rogamu cu totu respectulu pre marita adunare si pre escelestissimulu ei presiedintu, ca se binevoiesca a delatură pedecelu, ce au sustatu pana acum in contr'a convocarei unui congressu gr. cat. romanu si a ni dá mana de ajutoriu la convocarea ecclui-asi congressu.

Remanendu cu onore cuvenita

Pest'a, 2. novembre, 1870.

servi umiliti:

Iustinu Popfiu,
deputatu preutiescu,
Iosifu Romanu,
deputatu mirenu,
Iosifu Vulcanu,
deputatu mirenu,
d'in dieces'a gr. cat. de Oradea-Mare.

Zelahu, 20. oct. 1870.

Dupa conferinti'a d'in Basesci in caus'a infiintandei „Reuniuni a invetiatoriloru romani d'in Selagiu“, despre alu carei-a resultatu tristu avuramu onorea a incunoscentia pre on. publicu prin raportulu nostru dto 10 octomvre st. n., — in urmarea cointielegerei avute, presiedintulu interimalu constatatoriu d'in DD.: Dr. Ioanu Nichita, advocatu, ca presiedinte, si Ioanu Jarda invetiatoriu ca notariu, conchiama a dou'a conferinti'a in Simleu pre 16. octobr. an. cur. pentru infiintarea Reuniunii invetiatoriloru romani; si cu anima liniscita potemu dice ca: precatu ni fu de mare machinarea in Basesci, la conferinti'a d'in 9. oct., pre atatu ni fu de mare lucruri'a in Simleu. — In diu'a si or'a presemnata, la locuinti'a

Reverendissimului Dnu vicariu Coroianu, acursera cam la 50 de invetatori d'in tote protopopiatele desemnate in convocatoriul nostru, pre langa tote ca multi d'in Dnii protopopi nici ca aflara de demnu a-lu cercula.

Nu potemu se nu mentinam, ca acestu rezultat, pre langa priceperea mai desvoltata a invetatorilor d'in giuru, multu avemu de a-lu multumii Reverendissimului Dnu vicariu, petrusu de santieni'a causei pana la anima; care nu numai ca ni inlesni multu caus'a prin acea ca cercula cu tota promptitudine invetatoriul nostru si starul, dupa poteri, a ni aduna credintiosi, ci si prin bunetatea, ca ni oferi de buna-voia locuinti'a sa propria spre consfatuire, si primi si Presidiulu fapticu in acesta conferintia.

Conferintia se incepu la 11 ore in casa vicariata. Mai inainte de tote, presidiulu interimalu anuciandu scopulu si indicandu in scurtu eventualulu folosu materialu si spiritualu alu convenirei, multumii publiculu de fatia pentru increderea documentata fatia cu dinsulu si invita pre cei de facia ca, conformu ordinei bune, se-si alegea unu presiedinte si notariu. Cu unanimitate se alege Reverendissimulu Dnu vicariu Coroianu de presiedinte, d. Dr. I. Nichita de vice-presiedinte si d. I. Jarda de notariu ad hoc.

Presiedintele ocupa scaunulu presidialu si, conformu d'fsei: „a Jove principium“, provoca adunarea la implorarea ajutoriului divinu, ce intemplantu-se, deschiar adunarea de deschisa.

Inainte de desbaterile meritorie, domni docinti, prin unu alesu alu loru, adusera tributulu de recunoscentia atatu presidiulu interimalu catu si celui ad hoc alesu.

Presidiulu puse apoi pre mes'a conferintiei proiectulu de stat ute, cunoscutu si d'in colonele acestui diariu, in caus'a Reuniunei cestiunata, si, dupa ce se primi in generalu de base, se ceti d'in §. in §. si, cu putine modificatiuni neinsemnate, se accepta si se decise a se substerne inaltulu guvernulu spre aprobare si intarire.

Dupa acesta se puse sub desbateru proiectulu Reuniunei invetatoriloru magiari cu provocarea loru, ca: se nu ne separamu de ei, ci se facemu una Reuniune colectiva sub Presidiulu Dlu Iosifu Kerekess, inspectore scolariu. Conferintia lu la desbateru meritoria atatu provocarea catu si statutele acestei Reuniuni, si ne aflandu-le potrivite nici starea nostre decentale nici caracterulu scololoru nostre, tote confesionali, nici mai verosu impregiurarei, ca docintii romani, ca majoritate, dorescu intru tote a se folosi de dulcea limba materna, refusa primirea statutele cestiunata, provocandu pre invetatorii magiari ca, daca d'nsii voiescu a face una „Reuniune“ cu invetatorii romani, atunci se primesca d'nsii statutele invetatoriloru romani, primite chiaru acum; acesta o potu face cu atatu mai multu dnii docinti magiari, cu catu ei sunt in minoritate neinsemnata. Totu in legatura cu acestu obiectu, conferintia decise a accepta patru septemane dupa respunsu si, in casu candu nu aru capeta respunsu cu privire la statutele trimise loru, atunci se se asterna statutele spre aprobare. Cu implinirea a tote aceste se insarcina Presidiulu ad hoc.

Cu aceste finindu-se Conferintia, Presiedintele multumii domniloru docinti pentru paciintia si parabilitatea cu cari imbratissara acestu scopu santu si salutaru si li ceru perseverantia pana in capetu, fara carea tota ostanel'a e inzedaru, mai espunendu-li maretulu scopu si pusetiunea ce o cupre in cadrulu natiunei nostre, si ca ce accepta natiunea, mam'a nostra comuna, de la activitatea loru.

Astfelu se fini a dou'a conferintia tieuta in Simleulu-Selagiulu in caus'a „Reuniunei invetatoriloru romani d'in Selagiu.“

Numerulu frumosu alu acestei conferintie decentale; zelulu si interesulu, cu cari o imbratissara docintii; maturitatea si seriozitatea ce se observa pre faciele celoru presentii; buna-vointia si anim'a ce insuflata pre toti, precum si caracterulu firmu si renumele nationalu alu Presiedintelui, ni garantaza deplinu, ca acesta Reuniune nu va remane numai idea, fantoma fara trupu, ci ca numai decatu, dupa confirmarea statutele, devenindu fakta, va progresu, crescundu tocma cum cresce cedruulu d'in ramulu tinerulu. Ce e dreptu, unulu seu duoi d'intre invetatori se pareau a primi caus'a cu ore-care-va recela si dubietate; inse suntemu pre-convinsi, ca acesti-a inca, dupa-ce voru vedu cursulu regulatu si naturalu alu lucrulu, voru fi cei mai zelosi partinitori ai causei.

Ca appendice alu Conferintiei avemu se mai mentinamu aci, ca Dnulu Andr. Cosma, secretariu inspectoralu, voiindu a indemnata pre docinti la activitate mai mare pre terenulu invetiamentulu, propuse a se comunica prin presidiu docintiloru spre elaborare una tema, care pentru a se aduce la cunoscentia publica, in interesulu docintiloru, o acludemu aci sub 1.*)

Acumu, daca comparamu rezultatulu acestei conferintie cu celu alu conferintiei d'in Basesci, tractulu Dlu

*) Fiindu ca, pote, d'in scapare de vedere nu s'a aclusu, ne rogamu ca se ni se tramita acesta tema, pentru a-o pote publica cu alta ocaziune.

protopopu Gregoriu Popu, Ddieule! ce diferentia! ici desinteresu, apathia, amortiata; colo zelu, interesu viu, buna-vointia, voia tare, propusu firmu, de cari trebue se fia mandru ori-care Romanu.

Spre a stirpi neghin'a d'in grâu, ni-ar' trebui sinodu diecesanu si respective congressu basericescu romanu, compusu, cum se cade, si d'in mireni. Numai asié amu poté spera promoverea causei scolastice, fara care nu e mantuintia.

Cartea si era-si cartea a mantuitu pre Romanulu Transilvanu de nemioire totale, — ni spuse unu eruditulu romanu; si are dreptu. Se face mudara, ca totu Romanulu se scia carte.

„Se ne luminamu si atunci vomu fi; se voimu si vomu poté.“

Presidiulu inter.

VARIETATI.

(Multiamita publica.) Subscribulu, fiindu ajutoratu in caletoria mea catra Brasiovu, intreprinsa in lunele iuniu si iuliu a. c. de urmatorii mariimosi Domni, a) d'in opidulu Bretieu (in distr. Trei-scaune): Parintele S. Dimianu 40 cr., G. Dimianu jun. 40 cr., O. Gentia 30 cr., D. Stenciu 30 cr., C. Draganescu 40 cr., G. Tenechi 20 cr., V. Vrencianu 30 cr., St. Borosu 20 cr., G. Terdia 20 cr., V. Diarnescu 20 cr., Radu Stenciu 30 cr., V. Tenechi 30 cr., St. Grosu 30 cr., I. Gozman 25 cr., I. Grosu 20 cr., N. Tezdi'a 20 cr., G. Michail'a 20 cr., I. Tenechi 20 cr., P. Ciore 20 cr., b) d'in Brasiovu: Parintele Bartholomeiu Baiulescu 1 fl., D. J. Baracu 2 fl., I. Gamulea 40 cr., N. Antonescu (d'in Pitesci, in Roman'a) 1 fl., A. A. Popoviciu 1 fl., N. T. Ciurcu 1 fl., D. Eremias 1 fl., St. Sotiru 1 fl., I. Florianu 40 cr., G. Stefanoviciu 20 cr., T. T. Ciurcu 50 cr., C. I. Iuga 1 fl., Parintele Protopopu Ioanu Petricu 1 fl., N. Padurea 40 cr., N. N. 40 cr., St. Rusu 50 cr., I. Popea 40 cr.; — c) d'in Sabiu: Parintele Zacharia Boiu 1 fl., N. Cristea 1 fl., Cuntianu 1 fl., N. N., 1 fl., Dr. I. P. 50 cr., Dr. 1 fl., aliquis 20 cr., T. Pascu 1 fl., G. Matheiu 2 fl. v. a., D. Badila 40 cr., si d) d'in opidulu Sabesiu: Dlu Protopopu I. Thipeiu 30 cr., — li aducu cea mai cordiala multumita. Halmagiulu (in cottulu Zarandu), in 20 oct. st. n. 1870. Blasiu Codreanu, studente de clasa a VII. gimn. in Beiusiu.

*(Societate de sobrietate) s'a infiintatu in comun'a Galgaului (cottulu Dabacei), prin staurintia Dlu preutu locale Basiliu Popu. Statutele societatii sunt subscrise de 135 capete de familie d'in numita comuna; primul paragrafu alu statutele dispune, ca asociatii nu voru mai be d'in crasmele comunali domnesci, ci, pentru trebuintiele neincungiurate, si-voru aduce d'in alte comune beuturile spirituose necesarie; §-lu 2 impune una multa de 5 fl. v. a. in favorulu cassei base-recesci toturoru aceloru-a, cari aru calca obligamentulu statoritu in statute, si in acestu casu, asociatii se supunu numai decatu esecutiunei, renuciandu la tote remediile processuali. In fine, daca, contra dorintiei asociatiloru, s'ar' dissolve numita societate, ei se obliga a dota base-rec'a cu 400 fl. v. a. — Esempulu ce lu da comun'a Galgaului ar' trebui urmatu, credemu, si de multe alte comune, unde intrebuintiarea beuturilor spirituose a devenitu escensiva si ruineaza familie intregu.

*(In interesulu scoleloru poporali romane) se aduce la cunoscentia publica, cumca tabellele de parete cu tipuri colorite, anuciate degi atatu in acestu diurnalu catu si in cele-lalte diurnale romane, alu caroru-a scopu este invetiarea mai pracrita si mai cu inlesnire a cetirei si scrierei (metodulu scripto-legu), se afla sub tipariu, si la finea lunei noemyre, 10 d'in acele tabelle, deodata cu Indreptariulu in usulu invetatoriloru, voru esi la lumina si in data se voru spedu Ddloru abonati; cele-lalte 10 tabelle voru fi gat'a cu finea lui decembre. Prenumeratiunile se potu face in Lapusiulu-Ugurescu (Magyar Lapos), in Transilvania, la Dlu Demetriu Varana seu la Dlu T. Rosiu, profesori la scola poporala romana, cu pretiulu cunoscutu de 5 fl. 20 cr. v. a. Numitele tabelle voru fi esecutate cu cea mai mare acuratetia si grige; ele voru fi, se pote dice, unu modelu spre scopulu scoleloru poporale romane; n'aru trebui dara se lipsesca d'in neci una scola populara. Rogamu si pre sele-lalte diurnale romane ca se recomende cu totu adinsulu aceste tabelle atatu de practice, si se reproduca acestu anuciu.

*(Ministrulu presiedinte) alu Romanilor, Dlu Manolache Costache Iepureanu se afla de presinte in Viena, unde va petrece, precum se vorbesce, cam vre-o trei septemane. — Curiosu si suspitosu, voiagiu! Dlu Iepureanu n'a parasitu tota ver'a Bucurescii, afara de tempulu unei mice escursiuni pana la Iassi, unde s'a intrepusu pentru gascele gidaniloru, si acum, candu s'a apropiatu tempulu deschidere camerelor, face escursiuni in strainetate, la Viena si pote si la Berlinu. Daca cum-va D-sa voiesce se eviteze prin acesta vre-o impregiurare neplacuta, vr'unu votu de blamu, atunci se nu uite dis'a romanesca ca: „De ce te temi nu scapi.“

*(Unasentintia adevrata.) Capela-

nulu evangelicu d'in comun'a Mijavar (comitatulu Neutrei) tienu in 28 l. tr. una predica, in carea, intre altele, enuncia urmatoriele cuvinte: „In timpurile vechie, lotrii locuiant si se sustineau prin codrii, paduri immense si desierturi; asta di inse ei locuiescu in palatele cele mai frumose, ambla in vestminte domnesci si ocupa posturile cele mai innalte.“

Sciri electrice.

Madridu, 4. nov. Prim, esprimandu-si pareerea de reu, in siedintia cortesului, despre urmariile provenite d'in candidatura principelui de Hohenzollern, propune de rege alu Ispaniei pre principele Aosta. Presiedintele defige alegerea regelui pre 16. novembre.

Praga, 5. nov. Cris'a ministeriale s'a finitu; Carolu Auersperg primesce formarea cabinetulu; elu negotieza de aici cu partid'a fidela autonomiei si cu polonii.

Reichenberg, 5. nov. 150 prisionieri francesi trecura la Reichenberg [preste confinele Boemiei.

Versailles, 5. nov. In Parisu au inceputu degi a aduce caii la scaunulu de junghiare. Bombardarea s'a amenatu, pentru-ca se accepta capitulatiunea (!) Pana la subscierea armistitiulu, trupele trebue se ocupe pusetiuni noue. Gambetta a pedepsitu cu morte prin glontiu 21 ofiieri, cari au revoltatu contra generalulu Cambriel.

Viena, 5. nov. Thiers este autoritatu d'in partea guvernulu francesu d'in Parisu si Tours, a inchiaia armistitiu.

Berolinu, 5. nov. In casulu unui armistitiu, Bismarck va veni aici spre a deschide diet'a. Mai multe diurnale inse d'fca, ca guvernulu provisoru nu va primi armistitiulu. La dorintia Rusiei, Prusia va propune dupa resbelu revisiunea pazei de la Parisu.

Florentia, 5. nov. Guvernulu italianu a invitatu corpulu diplomaticu, ca se-lu insociesca la stramutarea sa in Roma.

Brusselsa, 5. nov. „Independance“ afla, ca in mai multe cetati ale Franciei sudice s'au intemplantu turburari insemnate. In Toulon turburatorii au forciatu pre generalulu Hurbal si pre alti ofiieri se-si depuna functiunile; in Marsilia, commissariulu extraordinariu alu guvernulu, Gent, fu atacatu si vulneratu in momentulu, candu vr'u se-si ocupe postulu. Lupta deschisa inse nu s'a intemplantu.

Praga, 6. nov. (Noptea.) Resultatulu totalu alu alegeriloru d'in Prag'a este urmatoriulu: Hanke, declarantu, primi 2205, Smeykal 1448 voturi. In Saaz s'a alesu Bankhans cu unanimitate, in Reichenberg Gross si Depretis, in Leitmeritz Wolfrum si Klier. In Prag'a s'au intemplantu escesse; patruile tari de soldati circula prin cetate.

Viena, 7. nov. In cercurile diplomatice se vorbesce, ca negociatiunile de armistitiu nu avurane unu resultat. — Listele despre schimbarea ministeriulu sunt numai inventiuni. „Press'a“ anucia, ca pap'a vr'e se casseze monasteriele benedictine d'in Austria, spre a le da jesuitiloru.

Berolinu, 7. nov. Thiers a impartesitu asta di lui Bismarck, ca guvernulu d'in Parisu l'a provocatu a intrerumpe negociatiunile de armistitiu si a parasit cortelulu generalu prusescu.

Berolinu, 7. nov. (Oficialu.) Fortulu Mortier capitula; 220 prisionieri si 5 tunuri cadiura in manele nostre. La Parisu nu s'a intemplantu pana in 6 l. c. nice unu ingagementu.

Municu, 7. nov. Perderea bavaresiloru se urca pana acum la 1100 morti si 15.600 raniti.

Bern, 7. nov. Ieri s'a auditu bubuiture tari de tunuri in directiunea spre Montbelliard.

Londra, 7. nov. „Morning Post“ dice ca, pana ce Bismarck voiesce cedarea teritoriale, pana atunci nu voiesce pacea. — „Daily News“ anucia, ca 80.000 prusi, sub conducerea generalulu Manteuffel, mergu spre Rouen si Amiens.

Bursa de Viena de la 7. noiembrie, 1870.

Table with 3 columns: Item (e.g., 5% metall., Imprem. nat.), Price, and Location (Londra, Argintu, Galbenu, Napoleond'or).

Responsuri. Dni Phil... Pl... in Zal... Cu numarul 108 d'in 4. nov. vi s'a espedatu foia la amendsoi d'impreuna cu numerii restanti, incepandu de la 103. In casu daca nice pana la soirea acestui numeru nu i veti fi primitu, binevoiti a reclama numerii ce vi lipseacu.

CONCURSU.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu in scol'a confesiunale gr. cat. romana d'in Cudsiru (seanuulu Orastiei) devenitu vacantu, se publica d'in partea senatului scolasticu d'in Cudsiru urmatoriulu Concursu:

Emolumentele sunt: a) Salariu anualu 300 fl. v. a.; b) Cuartiru liberu si gradina; c) 6 orgie de lemne.

Doritorii de a ocupa acestu postu, sunt avisati a-si tramite recursurile la subscrisula oficiu protopopescu pana in 19. nov. a. c. inclusive, si proviedute: 1) Cu Carte de botezu; 2) Cu Testimoniu despre absolvirea scientieloru pedagogice; 3) Cu Atestatu despre portarea morale si

politica; 4) Cu alte documente despre scientiele absolvite inainte de intrarea in Preparandia, cum si despre siervi-tiele pana acum prestate, si 5) Cei ce voru aci limba patriei si voru esclai in Cantu, voru fi preferiti.

Orastia, 27. oct. 1870.

In numele senatului scolasticu d'in Cudsiru:

Petru Valeanu, m. p.,

1-3

Parocu gr. cat. in Orastia

si vice-archid. gr. cat. alu Cudairulu

Proprietariu si editoriu ALEXANDRU ROMANU

Redactoru respund. interim. IONU POPUTIU.

Tote ce nu convinu onor. p. t. cumperatori, seu se va reprimi seu se va schimbá cu alte marfuri; una dovoda despre cea mai stricta soliditate.

Una singura proba este de ajunsu

Spre a se convinge cineva despre pretiurile de totu efitine ale objecteloru mai diosu insirate.

Tote marfurile se vendu sub garant'ia celei mai bune qualitati.

Uta asemenea assortimentu de objectele cele mai noue, mai practice, precum si luxuriose, nu se afla in Viena; s'a portatu grigia pentru tineri si betrani, incatu pentru unu pretiu bagatelul se po'u afa pre alesu presentele cele mai frumoase si mai potrivite pentru domni si domne, precum si pentru copii de orice etate si stare.

Catalogulu pretiurilor lu-va prim' ori-cine gratis si prin epistola francata, indata ce si-va areta adresa apriatu; este deci unu avantaju forte mare pentru P. T. locuitori d'in provincia a-si procurá unu asemenea esemplariu, unde se pote vedé apriatu atatu pretiulu, catu si numirea toturoru objecteloru, ce se afla in depositu. — Espectarile se facu seu prin participatiune [Nachnahme], seu prin tramiteru pretiului de-a-dreptulu.

Estra su de articli diferiti de cea mai noua fabricatiune.

Pielaria vienesa.

cuosecuta ca cea mai buna fabricatiune.

Tasce de mana pentru dame, cu cercu de coala. Buc. cr. 65, 75, 90, fl. 1, 1.20; d'in cea mai fina pel' de chagriu, cu lac t' scretu aritu, 1 buc. fl. 2, 2.50, 3.20, 3.50, 4; acela cu pusunariu inaintu, 3.50, 4.50, 5.

Cele mai noue punge de mana practice pentru dame seu domni, 1 buc. cr. 40, 60, 80, 90, fl. 1, sortele cele mai fine fl. 1.20, 1.50, 2, 2.50.

Portofele practice, cr. 60, 80, fl. 1, 1.50, sortu pre-fine, 1 bucatu fl. 2, 2.50, 3, 4, 5.

Portu - cigare, 1 buc. cr. 40, 60, 80, fl. 1, 1.50, sortu pre-fine, fl. 2.50, 3, 3.50.

Notitie, cr. 10, 15, 20, 25, pre-fine in piele, cr. 30, 40, 50, 60, fl. 1, 1.20, 1.50.

Punge de tabacu, cr. 40, 60, 80, fl. 1, 1.20, 1.50.

Tasce de caietoria d'in piele tare, cu lucianu, 1 buc. fl. 2.20, 2.50, 2.80, 3.20, 3.80, 4.50, 5.

Giamantane (cofere) de drumu, nepenetrabile, cu cea mai buna impaschira, 1 buc. fl. 2.40, 2.80, 3.50, 4, 4.50, 5, 6.

Fiacone pentru caietori, imbracatu in piele, si pecale 1 buc. fl. 1.50, 1.80, 2, 2.30.

Manusie de vera, pre-bune, de atia seu matase, pentru copii pana la 8 ani, 12 cr., pana la 15 ani 15 cr., pre-fine 20 cr., pentru dame 20 cr., pre-fine 25 cr., cu manichette 30 cr., d'in matase resucita 36 cr., manucute pentru dame, pre-eleganta, 35 cr., pentru domni 25 cr., pre-fine, 35 cr., matase resucita, 45 cr., legatura pentru dame seu domni, ce se potu apla, fara, tictura, 20 cr., se afa pre alesu si dupa gustu.

Cingutorie (braue) pentru dame si copii. Pentru copii, instructia, 8 cr., dupa late 15 cr., pentru dame 25 cr., d'in piele-chagriu; cingutoriu pentru dame seu feliu 35, 40, 50 cr. impreunatu cu matase 70, 80 cr. fl. 1.

Celu mai mare assortimentu de albumuri pre-frumose:

Pentru 25 portrete, bine-ornatu, cr. 60, 80, fl. 1, 1.50, 2, 3.

50 " " cu ornamentu pre-fine fl. 1.50, 2, 3.

50 " " sau cu impaschira de auru, cr. 90, fl. 1.50, 2.

50 " " cu celu mai frumosu ornamentu, fl. 2.50, 3, 3.50, 4, 5.

100 si 200 portr. 1 buc. fl. 4, 5, 6, 8.

Esemplarie de luxu, fl. 10, 12, 15, 18, 20.

Album cu musicu.

Fia-ce album, candu se deschide, canta doue d'istru cele mai noue si placute piese de joc seu cance, ce tonuri pline de tactu si placute. Ca surprindere placuta pentru vizitatoriu, carele d'in curiositate, frandirandu prin Album, este totu adata inocenta de musicu. 1 buc. formatu mica, fl. 9.50, 10.50, 11.50. formatu mare si lungu, fl. 11, 12, 13. 1 buc. quartu mare, esemplarie de luxu, fl. 14, 15.

Cele mai fine telescopu optice cu linte acromatice si cu potere chiara de vedutu in departare de 1, 3 pana la 3 mila, fl. 4, 4.50, 7.

Mappe de scriasu, cu incuitoria, fl. 1, 1.50, 2, aceea-si, forte practice, cu incuitoria completa, 1 buc. fl. 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5.

Necesariu pentru dame, proviedutu cu tote requisitele de casutu, cu cu ornamenta esteriuru pre-fine, cr. 50, 80, fl. 1, 1.50, aceea-si, ornate de luxu, fl. 2, 2.50, 3, 4, 5. 1 cutia cu 6 ace diferite de brodarita, cr. 15, 1 cutia cu 2 seu 4 ace de impietitu, cr. 10 si 20, 1 cutia cu 100 ace de casutu sortite cr. 20. 1 carte de modele pentru matase si brodarita cu 20 modele, cr. 5.

Dimensetate pretiuru de mai inainte.

Una presentu practice si efitinu este noua carucitura de scriasu d'in bronzu versatu, constatu d'in 10 bucati, si adeca: 1 tienetoria de orologiu, 1 calimaru, 1 tienetoria de condeie, 2 luminarie (sfancon) pentru scriasu, 1 termometru, 1 luminiaru de mana, 1 amnarie (separatoriu), 15 tergutoriu de pens. Tote sunt esecutate forte frumosu si elegantu si costa numai 3fl.

Totu-una-data tragu atentiunea onor. locuitori d'in provincia a supr'a despartimentulu meu de comisiuni; este uniculu de felulu acestu-a, si primesce si comisiuni mari si mice in ori ce privintia, Serocomenda deci la comandari numeroase.

Marfuri de jocu si jocuri sociale.

S'a avutu in vedere ori-ce copilu, tineru seu betranu, avutu seu seracu; in Viena nu se gasesce alta pravalie, care se ofera unu assortimentu mai variu, si in care se se vendu cu pretiuri atatu de moderate. Diferite jocuri scientifice interesante pentru junimea studiosa, de asemenea si unu assortimentu immensu de jocuri noue sociali interesante pentru copii de tota etatea, etc., etc.

Conspectulu marfurilor de jocu.

Papusie imbracate pomposu, 1 buc. 30, 50, 80 cr., 1, 2, 3, 4, 5.

Papusie neimbracate, 1 buc. 10, 20, 30, 40, 50, 60 cr. 1, 2, 3.

Papusie mecanice fugatorie ca voce, inisca capulu, manale si piureala, 1 buc. 70, 90 cr. fl. 1, 2, 3.

Jocuri de Lotteria si Tombola, 20, 30, 50, 80 cr.

Clocanu si campana, 10, 20, 30 cr.

Domino, 20, 30, 50, 80 cr.

Siachu, finu, cu figure, fl. 1.40, 1.50, 2.

Pocpa (jocu), 10, 20, 40, 60, 80 cr.

Jocuri de pacientia, 20, 30, 40, 60, 80 cr., 1 fl.

Sifonuri de edulcatu, 20, 40, 60, 80 cr., fl. 1, 1.50, 3.

Jocuri de cuburu, 30, 60, 70, 90 cr., fl. 1, 2, 3.

Aparate pentru desmanu, 30, 60, 90 cr.

Cassete de lucrare, 60, 80 cr., fl. 1, 1.50, 2.

Piane, fl. 1.50, 2, 3, 4.

Fosanne, trompette, tobe, violine, Guitare, cimpoie, harmonice, jocuri cu campana si alte instrumente forte efitine.

Jocarie, pentru copii mici nepreceptu, d'in lemnu naturalu, seu da' caucion cr. 15, 25, 30, 50.

Animale diferite cr. 5, 10, 20, pana la fl. 1.

Animale, in forma naturala, cr. 50, fl. 1 pana la fl. 2.

Alte lucruri de jocu, in mfi de esemplare, cr. 10 pana la fl. 4.

Jocuri sociale, de la cr. 30, 50 pana la fl. 2.

Cele mai noue carti cu chipuri, cu seu fara teactu, 1 buc. 10, 15, 25, 45, 65, 80, fl. 1. — Cu ajutorulu nouorulu sifonu de chipuri si de casutu, copii potu inveti a ceti, jocandu-se si fara nice na instructiune, 1 buc. 1. — 1. Priz joculu cu noiele scole de lucru, copii potu inveti diferit lucruri de mana, 1 buc. cr. 80, fl. 1, 2, 3.

Depozitulu principalu de ciorapi (stricmi) pentru domne, domni si copii, fabricatiune saxona, pre-buna.

1 dozna ciorapi pentru domni, fl. 1.80, 2.40.

1 " " " dame, sorta pre-buna, fl. 3.50, 4.50.

1 " " " lungi, fl. 2.50, 3.50.

1 " " " copii, fl. 1.50, 2, 2.50.

Celu mai mare assortimentu de eventuale (recoritorie) de balu, teatru si promenada: 1 buc. simpla, dar frumosa, cr. 30, 40, 60.

1 buc. cu pictura frumosa cr. 40, 80, fl. 1, 1.20; 1 buc. de luxu, bine-ornata, fl. 1.50, 2, 2.50, 3, 4, 5, 6.

Obiecte de toaletu, pre-bune.

Sapunu franceesu cu diferite urosuri, cr. 10, 15, 20, 30, 35, 40.

Cosmetique pre-fine (fiscatori) 1 buc. cr. 10, 15, 20, 25.

Parfume pre-fine de miroisuri diferite, cr. 30, 40, 60, 80, fl. 1, 1.20.

Poia de peru, spre intarirea radexinel perulu, cr. 20, 30, 40.

Pomadu de peru, sortu cea mai buna, cr. 20, 25, 30, 40, 50, 60.

Apa de Colonia, nefalsificata, cr. 30, 40, 60, 80, fl. 1, precum si alte obiecte de toaletu de cea mai buna calitate si cu pretiuri forte efitine.

Neaperratu pentru domne.

Una casseta universalu de toaletu pentru domne, mare, fina, polita, cu incuitoria, cu oglinda si cu urmatoriulu cuprinu: 1 buc. sapunu de toaletu, 1 buticia parfumu, 1 buc. pomada de spalatu, 1 oglinda de pusunariu, 1 reptene de frisatu, 1 peptene pentru pravu, 1 buticia apa de Colonia, 1 descurotaria de peru, 1 buc. pasta de dinti, 1 buticia oleu de peru, 1 buc. pamada de peru, 1 peptene de pusunariu, 1 peptene cu manieriu, 1 caratuoriu de peptene, 1 radiotriu de limba, 1 pia de unghie cu curatitoriu, 1 perie de vestimentu, 1 perie de capu, 1 perie de unghie, 1 perie de dinti, tote sunt de una calitate pre-fina, si costa in-olaita numai fl. 4.80.

Spre asigurarea persoanei si averei este neaperratu de trebuitu, a posesu una arusa buna de aparare; spre acasta servoscu nouele scolare de Lesucheu, ameliorate, cu incuitoria sigura, de una miscare dupla si cu linte glisante, cu 6 pascuture, incuitoria, dupa ce lu-impli odata, poti pasca intr'o minuta 6 focuri sigure. Arusa non plus ultra.

1 bucatu, 7 millimetre, fl. 13 100 patronu fl. 3.50

1 " 9 " " fl. 15 100 " " fl. 4.40

1 " 12 " " fl. 17 100 " " fl. 4.50

Pepteni de cauciu pre-fine, 1 peptene de frisatu 15-20, 25, 30 cr., 1 peptene pentru pravu 20, 25, 30 cr.; unu peptene cu manieriu, 20, 30, 35 cr., 1 peptene de cauciu 30, 40, 50 cr.; 1 peptene de pusunariu 10, 15 cr., 1 peptene de pusunariu cu perie 25, 35, 40; 1 perie de capu 30, 40, 50 cr. pana la fl. 1, 1 perie de vestimentu 50, 60, 80 cr. pana la fl. 1; 1 perie de dinti pre-fina 20, 25, 30, 35 cr., 1 perie de unghie 25, 35, 45 cr.

Crucate de gata, manate pentru domni, 1 bucatu, neagra, senu colorata 25, 35, 45, 60 cr., echarp (cursa) modernu de matasa la 60 cr. fl. 1, 1.50. Bratole (Hosentrager) durabile si practice, 1 parchia de atia englez 45, 60, 80 cr. de matasa 90 cr. fl. 1.20, 1.50.

Pentelce englese pre-bune, 1 buc. 25, 35, 45, 60, 80 cr., fl. 1, 1.20.

Pipe si sugarete de spuma curata, faconu pre-frumosu si sculptura fina, 1 buc. 50 cr., fl. 1, 1.50, 2, 3, 4, 5.

Garniture de fumatu, completu intocmitu, d' spuma curata si chierlabarata in cutia, formatu pentru pusunariu, dupa numeru implesurii, cu diferite sugarete (Spitzen) si pipe pentru totu felulu de sugari si tabacu, cu amarru d'in (lecca), man-las de sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. fl. 3, 4, 5, 6, 8.

Amnarie practice de pusunariu cu si fara seca, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60, cr.

De mare trebuintia pentru domni.

Casseta universalu de toaletu si de rasu, fina, cu incuitoria, cu oglinda si cu acestu cuprinu: 1 brieu englesu finu, unu penselu de rasu d'in peri de

Motto: Si marfa efitina pote fi buna!

vesure, 1 sapunu-Windoor de rasu, finu, 1 dosa de rasu de metalu, 1 petra de ascutu brieulu, 1 peptene de cauciu de frisatu, 1 perie de dinti, 1 buc. pasta de dinti fina, 1 buc. pomada, 1 buc. sapunu de mana, 1 borcanulu de pomada fina, 1 buticia oleu finu. Tote la-olaita fl. 2.80.

Argintu de China cu una placa grossa, cea mai buna calitate, cu garantia de 10 ani, mandu-se necontenitu. 1 dozna lingure de mancatu, fl. 18; lingure de cafea fl. 9; cutite si furcuta fl. 27; 1 parchie luninarie fl. 4, 5, 6; 1 lingura mare de leznu fl. 4, 4.50; 1 dozna cutitusa de mazeluri fl. 10 pana la 50; 1 sareritia, faconu pre-frumosu, fl. 2.50, 3; 1 presariu de piporu fl. 1.50, 2; 1 presariu de zaharu fl. 2, 3; 1 lingura de lezu fl. 2.80, 3.40; 1 lingura de supu fl. 5.50; 6.50; unia mlatie (pre caru se punu cutite etc.) faconu pre-frumosu, fl. 8.

Alte obiecte de argintu de China (cu pretiuri de fabrica). Acesta fabricatiune, dupa coloru si faconu, rivalizeaza cu argintulu adeveratu.

Corale adeverate talate, sorta pre-fina, unu cordonu costa numai 12 cr.

Stropitorie de cositoriu forte bine construite, cari nu potu lipsi in nice nua casa. 1 buc. stropitoria mica pentru copii, cr. 60, fl. 1, 1.20; 1 buc. stropitoria mare fl. 1.40, 1.80, 2.20; 1 buc. stropitoria pentru mane, cr. 80, fl. 1.20; 1 buc. stropitoria pentru rana, d' atia 10 cr. de cositoriu 30 cr.

Lingure de Britannia adeverate (lingura sanitaria) — Acesta fabricatiune englesu este curata de tote materiile venosine, otravioare, este oxidata, de uca's diferita de alte metale; este forte durabile si ramane totu-una alba si stralucitoare 12 buc. lingure de cafes, 80 cr., 12 lingure pentru copii fl. 1.20; 12 buc. lingure de supu fl. 1.50; 1 bucatu lingura de spuma 30 cr.; 1 buc. lingura de scosu supu 50 cr.

Lingure-Alpaca adeverate.

1 dozna lingure de mancatu fl. 2.40, 2.80, 3.50, 4.50, 5; 1 dozna lingure de cafea fl. 1.30, 1.60, 2.40; 1 buc. lingura de scosu supu, fl. 1, 1.20; 1 buc. lingura de lapte 45, 60 cr. Lingura de metalu argintiu, cari ramana totu alba, 12 bucati lingure mari de mancatu, 95 cr.; 12 buc. lingure de cafea 45 cr.

Garnitura (taciuna) englesu pre-fina. 1 dozna, cu mi-nunche de lemnu, fl. 3, 3.50; 1 dozna, cu manuchie de osu de bibulo, fl. 4.50, 5.50, 6; 1 dozna, sorta pre-fina, fl. 7, 8, 10; 1 dozna, tacuina de mixituru (desert), cu manuchie de lemnu, sau corau de bibulo, fl. 2, 3, 4.

Candelabre [luminarie] de alpaca pre-fine.

Inaltea de: 4', 5', 6', 7', 8', 9', 10'.

Pretiulu: 1 buc. 40, 50, 60, 70, 80, 90, fl. 1.

Cele mai frumoase candelabre de masa de bronzu florentinu, 1 parchia fl. 1.50, 2.50, 3, 3.50, 4; aceea-si cu doue bratii, de celu mai nou faconu, 1 parchia fl. 3, 4, 5, 6; 1 buc. mazel' d'in alabastru 10 cr., cu tansa 15 cr.

Laternu de pusunariu pre-bune, forte practice, 1 buc. cu sticla orbitoria d' unu cercu de lumina forte mare, cr. 60, 70, 80, cu orbitoria quadrupla fl. 1, 1.20.

Telescopu optice cu linte buns, cu carea se potu vedé obiecte chiara in departare de una dimensetate mila. 1 bucatu, cr. 40, 80, fl. 1, 1.20.

Vendiaru mare a unel fabricu talite de umbrelu si pluarie (corturi).

1 pluaru mare d'in materia de lana fl. 1.90; 1 pluaru mare d'in materia de peru de calu englesu, norzianabile, cu lustru sa de matasa, cu coturu frumosu, fl. 3.20, 3.60, 4; d'in materia de matasa pre-buna, fl. 5, 6, 7; cele mai frumoase umbrelu, cu ajustare cea mai modernu, in tote colorile, 1 buc. fl. 2.50, 3, aceea-si, sorta pre-fina, fl. 3.50, 4.

Termometru de pusunariu, in cutia, 1 buc. 30, cr.

Provaduri pentru fotografie de visita, 1 buc. de medio-locu fluc cr. 4, 6, 10, 15; 1 buc. pre-fina, cr. 20, 30, 40, 50, 60.

Fortu efitinu sunt scaturile de fumatu d'in bronzu turaniu. Una portu - cigare, una canuitoria, unu amnaru si una pipa mica, frumosa de sugari d'in spuma pre-fina. — Tota la-olaita numai fl. 1.50.

Peptene de plumbu. Pina unlu acestoru peptene, perulu blondu rosu seu suru eputa nua coloru inchis, fara a fi stralucitor. 1 peptene de frisatu cr. 50, 60; 1 peptene de pusunariu cr. 40, 50.

Orologie de copii, fine, cu catatoriu, cr. 35.

Alte sorte, cr. 10, 15, 20, 30, 40.

Pistole, carabine, puse cu efectu pocnitoriu, 1 buc. cr. 20, 40, 60, fl. 1, 1.30, 1.50.

Sablu de linchie, cr. 20, 30, 40; de coala, cr. 90, fl. 1.30.

Assortimentu mare de jocuri magnetice, cari nota in apa in dirocunua mazelulu, 1 sticlu cr. 15, 20, 30, 50, 80.

Serviciu de porcelanu pentru cafea, thea (cila) seu bucate, dupa marime, cr. 60, 80, fl. 1, 1.30, 2, 2.50.

Cassetele farmaceutice, compuse non, sunt forte interesante si amuzante pentru ori-ce etate. Este una casseta frumosa, cu diferite aparate de scamarita complicate pre d'in afaru, cu introducerea apriata, incatu ori-cine pote face cele mai frumoase scamarite (a la Hesse) cu cea mai mare usurarate. — Una casseta, dupa numeru aparateloru, fl. 1.40, 1.80, 2.30, 2.80, 3.50.

Pamentulu si locuitorii sei, forte de recomandat pentru copii priceputi; este una cutia cu globulu pamentulu, esecutata dupa regula toti locuitorii facuti cu coloru in portulu loru nationalu. Sub fl-care se afa numele in trei limbe; costa numai 35 cr.

Animale imbracate cu pele, forte durabile, 1 buc. cr. 30, 50, 80, fl. 1, 1.50, 2.

Animale diferite, cu voce naturala, cr. 50, 80, fl. 1.30, 1.50, 2, 2.50.

Equipage, cabriolete, sacre, confortabile si alte carute, construite d'in tinichea, forte durabile si frumosu agravate, tote cu cal, cr. 80, 60, fl. 1, 1.50.

Fotografulu, unu jocu recortoriu, prin care se potu produe fotografu adeverate, 1 buc. dimpreuna cu avizoru cr. 20, 40.

Joculu americanu de soldati, seu trei bucati concentrate in un'a. Este standulu libertatii americane, care seroscu totu odata cu trompeta si postulu cu pocnitoria, 1 buc. forte frumosa, 80 cr.

Una multime de alte jocarie si jocuri sociale, cari nu se potu tote numi, se potu afla cu aceste pretiuri numai si numai in depositulu subsemaatulu. — Listele pretiurilor, cari sunt forte interesante, se impartu gratis.

A. FRIEDMANN in Viena, Praterstrasse Nr. 26.

(11-14)